

v souhlase nejen s psaným právem (na př. se zásadou §u 406 c. ř. s.), ale i se zásadami slušnosti a účelnosti, aby se řídili podle názoru sub II. vysloveného. Upozorňujeme, že ani toto další rozhodnutí nebylo dosud nikde uveřejněno, a že nám je dal k dispozici p. Dr. Rudolf Krombholz, advokát z Litoměřic.

Důvody rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 15. října 1936, Rv I 1997/36:

Z přednesu žalovaných jest patrné, že jsoucnost zažalované pohledávky nepopírají a že se jejich námitky soustřeďují toliko na tvrzení, že zažalovaná pohledávka není splatná.

Žalovaná strana zastává názor, že ustanovení §u 13 vl. nař. 250/35 týká se splatnosti zažalované pohledávky a že proto jest žaloba předčasná, pokud splátky, které jako úlevy ve vl. nař. byly povoleny, nedospějí k splatnosti. To by znamenalo, že takové žaloby na plnění před splatností splátky by byly vůbec vyloučeny. Tuto zásadu však nelze srovnati se zmíněným vl. nař. Jest totiž třeba uvážiti, že ustanovení §u 21 i u pohledávky, která požívá jinak úlev, předpokládá zřejmě žalobu a rozhodnutí o ní, je-li pohledávka sporná, a že podle ustanovení §§ 19 a 20 věřitel může požadovati zaplacení celého zbytku pohledávky s příslušenstvím z a p o d m í n e k z těchto §§ 19 a 20 stanovených, a to bez rozdílu, zda pohledávka byla sporná, či nikoli. Názor, že v prvním případě (u sporných pohledávek § 21) by nebylo místa pro žalobu na plnění, nýbrž jen pro žalobu s petitum na určení (§ 228 c. ř. s.), jak má za to odvolací soud, nemá opory v tomto ustanovení vl. nař. a musel by vésti k tomu, že postavení věřitelovo by se ztížilo, poněvadž věřitel by byl nucen žalovati znovu na plnění, aby dosáhl vykonatelného exekučního titulu. Účel právní úpravy nemůže býti ten, že by věřitel byl nucen uplatňovati tutéž pohledávku dvojným sporem. Podobně jest tomu v případech §§ 19, odst. 2 a 20 vl. nař., z nichž vyplývá, že úlevy mohou zaniknouti, takže by bylo na újmu věřitelovu, kdyby mu bylo dáno oprávnění k žalobě teprve až úlevy zaniknou. Podle § 18 vl. nař. jest právo na úlevy vázáno na podmínky, a bylo by opět věci soudu teprve po zvláštní žalobě rozhodnouti, zda ony podmínky byly splněny, kdyby o tom měl vzniknouti spor. To všechno odporuje názoru, že vl. nař. 250/35 Sb. z. a n. vylučuje žaloby na plnění. I předpisy o opatřeních v exekučním řízení (§§ 25 a násl. vl. nař.) mluví pro správ-

nost názoru, že tyto žaloby na plnění jsou přípustny, neboť dlužník může uplatňovati nárok na úlevy při zaplacení pohledávek, aniž mu v tom brání exekuční titul, o nějž se pohledávka opírá. Tyto úvahy vedou k úsudku, že žaloba na plnění nemůže býti vyloučena ani prozatím a jedině pouze proto, poněvadž splátky podle § 13 vl. nař. dosud nedospěly; tyto úvahy mluví pro správnost výkladu, podle něhož z tohoto ustanovení nemůže býti odvozováno, že také splatnost pohledávky samé byla posunuta. Máme-li na mysli to, co právě bylo uvedeno, pak se může takový výklad opíratí také o doslov ustanovení § 13 vl. nař., v němž na rozdíl od »splatnosti« úleva dlužníková byla vyjádřena jiným způsobem (tak zejména slovy »nemohou býti vymáhány« v § 13, odst. 4 vl. nař.), která účinek úlev přenáší spíše do exekučního řízení v užším slova smyslu. Pro to mluví ostatně i okolnost, že v uvedeném vl. nař. jest obsažen poukaz na exekuční řízení i mimo IV. oddíl, který zejména jedná o tomto řízení (srov. na př. § 19, odst. 1 vl. nař.).

Podle tohoto rozhodnutí tedy by případy uvedené shora sub II. bylo třeba řešiti opět jinak: Uznává-li žalovaný svůj dluh co do výše a popírá-li pouze splatnost, musel by na žalobu submitovati co do důvodu i co do splatnosti a navrhnouti pouze odsouzení žalobce do útrat, poněvadž žalobce žaloval bez jakéhokoliv podnětu k žalobě. Podle tohoto rozhodnutí tedy by také žalobce mohl každého dlužníka účastného úlev žalovati jen »na zaplacení do 14 dnů pod exekucí«, a nikoli žalobou určovací »v rámci úlev«. I toto řešení by bylo přijatelné, kdyby se mohlo opřítí o zákon.

Ať tak, či onak, jest však zajisté nejvyš nutno, aby již jednou byly dosavadní pochybnosti odstraněny, jinak důvěra v právní bezpečnost tím značně trpí.

Nezasloužený přivlastek modernosti.

Ve všech komentářích (i v komentáři Roppert-Weis) se zdůrazňuje, že zákonodárství proti nekalé sou-

těži jest výtvořem, vyvolaným liberalistickým zřizováním hospodářským a něčím zcela moderním, čehož potřeba teprve v nové době byla poznána a co teprve v nejnovejší době postupně pronikalo a zákonodárstvím bylo uskutečňováno. Následuje pak zpravidla chvála moderního zákonodárce.

V přednášce, kterou měl Dr. Jiří Weis dne 2. října t. r. pro Mezinárodní sdružení pro ochranu živnostenského vlastnictví, odbor československý v Praze, bylo však poukázáno na tyto zajímavosti:

Ve všech cechovních stanovách středověku nalézají se ustanovení soutěžní, a to nejen speciální případy našeho zákona proti nekalé soutěži, odpovídající §§ 2—13, 25—32, ba dokonce ustanovení, že zaměstnavatel ručí za nekalou soutěž zaměstnance (§ 14) a že zaměstnanec může se exkullovati příkazem zaměstnavatelovým (§ 38), nýbrž i, což jistě kasuistickému věku bylo cizí, i jakási generální klausule (§ 1). A při tom sáhají tato ustanovení do XIII. století a i v době největší slávy cechů trvají, takže jistě nejsou příznačná pro liberalismus. Nejen však že zákazy nekalé soutěže byly dány, byly také dodržovány a nekalá soutěž byla procesy stíhána. Přednášející ukázal, že již od středověku existovalo úplně vybudované soutěžní právo a jen zajímavým jeho nepoznáním se strany právníků vychovaných římským právem se stalo, že nebylo recipováno, a že muselo vzhledem k nutné potřebě v hospodářství býti objeveno. Přednášející usoudil, že smýšlení podnikatele lze podle toho pokládati v jakékoli hospodářské soustavě za úplně stejné.

O nevypověditelnosti tak zv. stavebních záloh.

Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí č. j. Rv I 1796/34 ze dne 27. května 1936 vyřkl, že stavební záloha daná

žalobcem jako členem stavebního družstva, jest nevypověditelnou a zamítl proto žalobu, kterou bylo vymáháno její vrácení. Toto rozhodnutí glosováno bylo v novinách jako rozhodnutí zásadní povahy, jímž byla všeobecně vyslovena nevypověditelnost tak zv. stavebních záloh, ačkoliv ve skutečnosti tomu tak není, a chci proto k věci podati vysvětlení.

Předně jest si uvědomiti pojem stavební zálohy, stavebního vkladu, bytového vkladu, členské zálohy a jak jinak různě se nazývá peněz členem stavebního družstva vedle členského (závodního) podílu skládaný. Možno tu použití definice, která pro pojem tento uvedena jest v §§ 2 a 3 vlád. nař. ze dne 13. července 1934, č. 160 Sb. z. a n., kde jsou tyto stavební zálohy označeny jako »částky, kterými členové přispěli k úhradě stavebního nákladu z vlastního jmění«. Jsou to tedy příspěvky, kterými členové družstva ze svých vlastních prostředků přispívají na uhrazení stavebního nákladu. Stávající předpisy vydaných zákonů o stavebním ruchu, jakož i zákona o Státním bytovém fondu požadovaly totiž na družstvu, aby si část nekrytého stavebního nákladu uhradilo samo svými vlastními prostředky. Zpravidla bylo družstvo nuceno získati si tyto prostředky od svých členů, kteří měli nebo chtěli si v družstevním domě najati byt nebo jinou místnost. S právního hlediska běží nejčastěji o zápůjčky poskytnuté společenstvu, které, jak již řečeno, se ve stanovách různě označují.

Nejvyšší soud řešil případ, v němž žalované družstvo mělo ve svých stanovách ustanovení, že stavební zálohy jsou vypověditelné pouze tehdy, když by družstvo nepřikročilo ke stavbě činžovního nebo rodinného domu do dvou let po slo-